An aerial photograph of terraced rice fields, showing a series of curved, wavy lines of green and brown earth. The fields are arranged in a pattern that follows the contours of the land. In the center of the image, there is a solid blue square containing the white number '7'. Above this square, there is a light yellow rectangular box containing the Lao text 'ຄວນຈະຄຸ້ມຄອງພືດອາຫານສັດແນວໃດ?'.

ຄວນຈະຄຸ້ມຄອງພືດອາຫານສັດແນວໃດ?

7

ຄວນຈະຄຸ້ມຄອງພືດອາຫານສັດ ຫານສັດແນວໃດ?

ການຄຸ້ມຄອງພືດອາຫານສັດ ແມ່ນ ງ່າຍດາຍ. ແຕ່ຖ້າຊາວກະສິກອນ ທີ່ ບໍ່ເຄີຍປູກພືດອາຫານສັດຈັກເທື່ອ ເຂົາເຈົ້າອາດຕ້ອງການບາງຄຳແນະນຳ ກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການສະເພາະ ຂອງ ພືດອາຫານສັດສາຍພັນ ຕ່າງ ໆ ທີ່ ແຕກຕ່າງກັນ. ບາງຫລັກການໃນການຄຸ້ມຄອງ ຕໍ່ໄປນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນສາມາດປັບ ປຸງ:

- ຜົນຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຂອງ ພືດອາຫານສັດ
- ຄວາມທົນທານ ຂອງ ພືດອາຫານສັດ
- ຜົນຜະລິດສັດ.

ຄວນຕັດພືດອາຫານສັດເລື້ອຍປານໃດ?

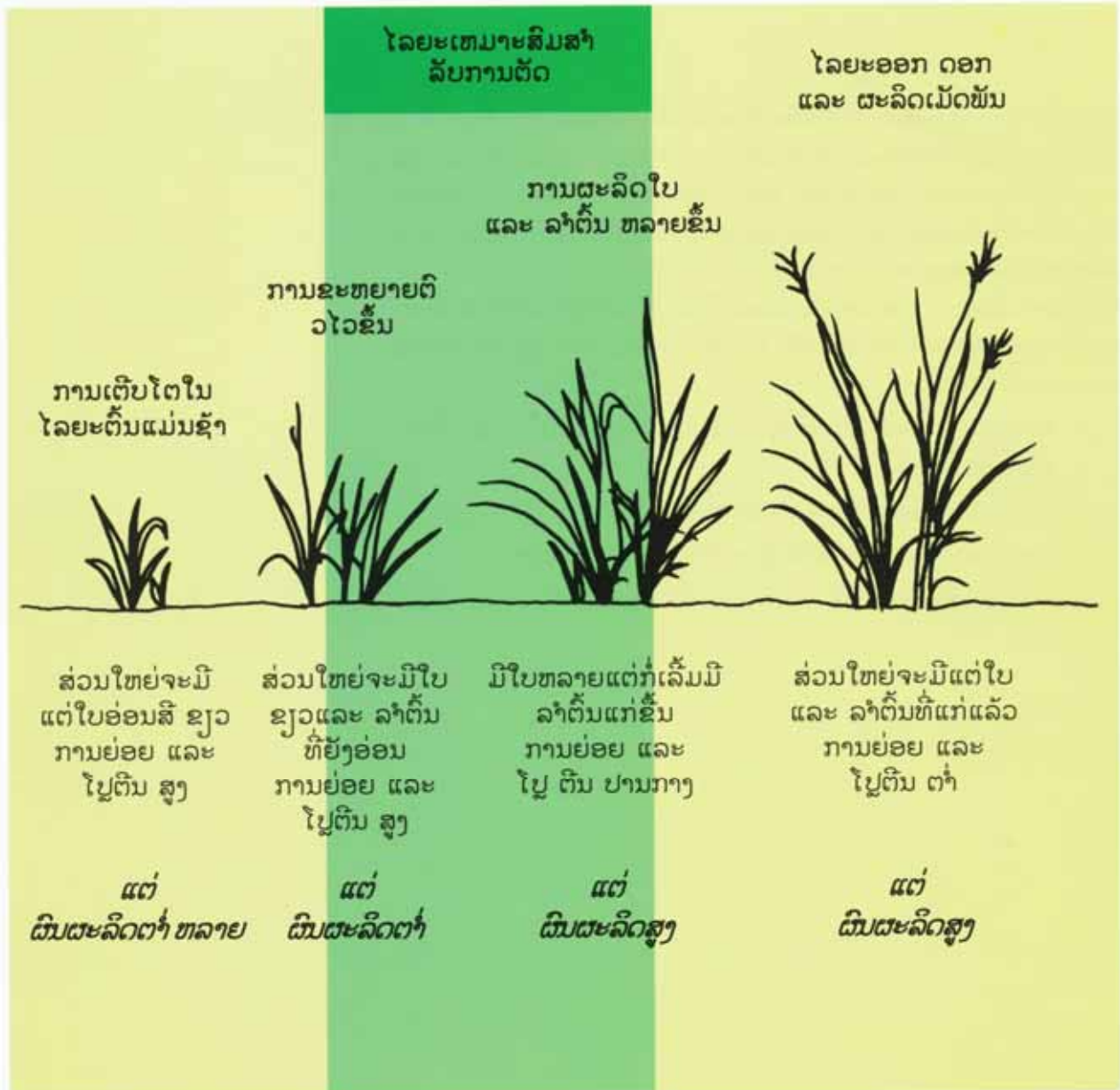
ການຕັດສິນໃຈວ່າຈະຕ້ອງຕັດພືດອາຫານສັດເລື້ອຍຊ່ຳ ໃດນັ້ນບໍ່ໄດ້ອີງໃສ່ພຽງແຕ່ຜົນຜະລິດ ແລະ ຄຸນ ນະພາບ ຂອງ ອາຫານສັດເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ມັນຍັງຂຶ້ນກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງ ຊາວກະສິກອນໃນເວລານັ້ນ ຊຶ່ງສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ຖືວ່າເປັນສິ່ງສຳຄັນຫລາຍກ່ວາເຫດຜົນອື່ນ ໆ.

ຖ້າເຮົາພິຈາລະນາພຽງແຕ່ວ່າ ອັນໃດທີ່ສຳຄັນສຳລັບພຶດອາຫານສັດ ແລະ ຜົນຜະລິດສັດນັ້ນ ການຕັດສິນ ໃຈວ່າຈະຕ້ອງຕັດຈັກເທື່ອອາດຕ້ອງໄດ້ເບິ່ງທັງຜົນຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບ (ເບິ່ງຮູບສະແດງໃນໜ້າ 84). ຫຼັງຈາກຕັດແລ້ວ, ຈະມີໄລຍະນຶ່ງ ທີ່ພຶດອາຫານສັດຈະເກີດຄືນໄດ້ຊ້າ ເພາະ ໃບຂອງມັນຈະເຫຼືອ ພຽງເລັກນ້ອຍທີ່ຈະຮັບເອົາແສງສະຫວ່າງສັງເຄາະແສງ. ຫຼັງຈາກໄລຍະນີ້ປະມານສອງ ສາມ ອາທິດ ພຶດອາຫານສັດຈິ່ງຈະມີການພື້ນຕົວ ໂດຍສະເພາະໃບ ແລະ ຜະລິດອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບ. ຖ້າຫາກປະ ພຶດອາຫານສັດ ໄວ້ ໂດຍບໍ່ມີການຕັດ ໃນໄລຍະຍາວ, ຄຸນນະພາບຂອງພຶດອາຫານສັດຈະຫຼຸດລົງ, ເພາະວ່າ:

- ພຶດອາຫານສັດຈະຜະລິດລຳຕົ້ນຫລາຍຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ໃນເວລາ ທີ່ຈະເລີ່ມຕົ້ນອອກດອກ.
- ການຍ່ອຍໄດ້ ຂອງ ລຳຕົ້ນຈະຕໍ່າກວ່າ ຂອງ ໃບຫລາຍ.
- ການຍ່ອຍໄດ້ ຂອງ ຫຍ້າທີ່ແກ່ແລ້ວ ຈະຕໍ່າກວ່າ ຫຍ້າອ່ອນຫລາຍ.
- ຈຳນວນໂປຼຕີນຈະຫຼຸດລົງ ຕາມ ອາຍຸຂອງພຶດອາຫານສັດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຫຍ້າ.

ເວລາທີ່ເຫມາະສົມສໍາລັບການຕັດ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ເບິ່ງທັງຜົນຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບ

ຖ້າຕັດພືດອາຫານສັດເລື້ອຍ ໆ ຈະໄດ້ຮັບອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແຕ່ ຜົນຜະລິດຈະຕ່ຳ

ໄລຍະການຕັດ	ຜົນຜະລິດ(ທາດແຫ້ງ) (ໂຕນ/ຮຕ/ປີ)	ໃບ % ຕໍ່ ຜົນຜະລິດລວມ	ໂປຼຕີນ (%)	ການຍ່ອຍໄດ້ (%)
3 ອາທິດ	10	60	14	60
6 ອາທິດ	15	40	10	55
9 ອາທິດ	25	25	7	45

(ຕົວຢ່າງ ການຕັດຫຍ້າເນເປຍ ໃນແຕ່ລະ 3, 6 ແລະ 9 ອາທິດ)

ຕົວຢ່າງ ຂອງ ການປ່ຽນແປງ ໃນຜົນຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຂອງອາຫານສັດ ໃນເວລາທີ່ຫຍ້າໄດ້ເຕີບ ໂຕຂຶ້ນ ຊຶ່ງໄດ້ສະແດງຢູ່ຕາຕະລາງຂ້າງເທິງ: ຫຍ້າ ເນເປຍ ໄດ້ຕັດ ໃນທຸກ ໆ 3, 6 ແລະ 9 ອາທິດ. ຜົນຜະ ລິດສູງສຸດ ທີ່ ໄດ້ຮັບ ແມ່ນ ຢູ່ໃນຊ່ວງການຕັດ 9 ອາທິດ, ແຕ່ຄຸນນະພາບ ຂອງ ອາຫານແມ່ນຕ່ຳ.

ຖ້າຕ້ອງການອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບ ຕັດພືດອາຫານສັດຕອນຍັງອ່ອນ, ຖ້າຕ້ອງການ ຜົນຜະ ລິດສູງ ປ່ອຍ ໃຫ້ພືດອາຫານສັດຂະຫຍາຍຕົວໄປໄລຍະນຶ່ງ.

ຫຍ້າເນເປຍ ທີ່ ຍັງອ່ອນ (ຂາບໂດຍ ຈິມ ໂຮມ)

ຫຍ້າເນເປຍ ທີ່ ແກ່ແລ້ວ (ຂາບໂດຍ ຈິມ ໂຮມ)

ຄວນຕັດພຶດອາຫານສັດສູງປານໃດ?

ພຶດອາຫານສັດຫລາຍຊະນິດ ແມ່ນ ທົນທານຕໍ່ການຕັດຕໍ່ ແຕ່ມັນຈະໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ແລະ ມີຊີວິດຢູ່ໄດ້ ດົນກ່ວາ ຖ້າຕັດສູງຂຶ້ນໜ້ອຍໜຶ່ງ (ເບິ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້). ໃນນີ້ແມ່ນ ບໍ່ມີຫລັກການຕາຍຕົວ ແລະ ໃນ ເວລາ ທີ່ ຊາວກະສິກອນ ມີປະສິດປະການກັບພຶດ ອາຫານສັດຊະນິດ ຫລື ສາຍພັນໃໝ່ແລ້ວ ເຂົາເຈົ້າ ຕ້ອງໄດ້ ພັດທະນາ ວິທີການຕັດ ດ້ວຍຕົວຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ. ຍົກຕົວຢ່າງ: ການຕັດຫຍ້າ ເນເປຍ ບາງຄັ້ງ ຈະຕ້ອງໄດ້ຕັດ ເກືອບຈໍາດິນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ມັນແຕກແຫນ່ງໃໝ່ຫລາຍຂຶ້ນອີກ.

ການເນນໍາຄວາມສູງໃນການຕັດພຶດອາຫານສັດປະເພດຕ່າງ ໆ ທີ່ ແຕກຕ່າງກັນ

ປະເພດພຶດອາຫານສັດ	ຄວາມສູງໃນການຕັດ (ຊມ)	ຕົວຢ່າງ
ຖິ້ວອາຫານສັດ ລໍາຕົ້ນເຕ້ຍ ແລະ ເລືອຕາມດິນ	5 - 10	ອາຣາຄີສ ປິນໂຕຍ
ຕົ້ນຊີ້ເປັນພຸ່ມ	20 - 30	ສະໂຕໂລ, ໄມຍະລາ
ຕົ້ນໄມ້ຕະກຸນຖິ້ວ	50 - 100	ແຄຝລັງ
ຫຍ້າອາຫານສັດ	ຄວາມສູງໃນການຕັດ (ຊມ)	ຕົວຢ່າງ
ລໍາຕົ້ນເຕ້ຍ ແລະ ເລືອຕາມດິນ	5 - 10	ຮຸມິດີໂກລາ
ຫຍ້າອື່ນ ໆ	10 - 30	ຊິກນານ, ກິນີ ຫຍ້າ ຊ້າງ ຫລື ເນເປຍ

ຄວນຈະໃສ່ຝຸ່ນ ຫລື ປຸຍຫລາຍປານໃດ?

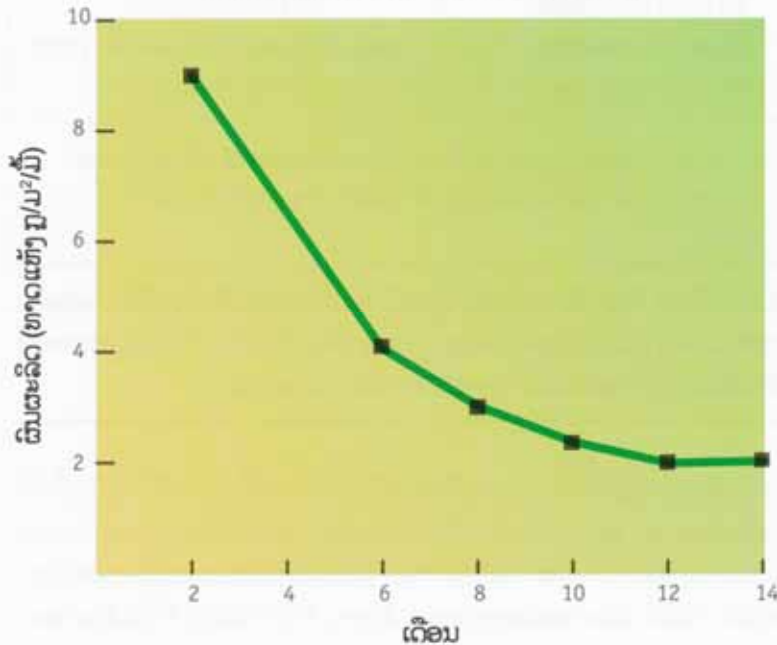
ໃນລະບົບທີ່ງ່າຍໆແບບປ່ອຍໃຫ້ສັດເຂົ້າກິນ, ທາດບຳລຸງລ້ຽງຕ່າງໆ ທີ່ຖືກສັດກິນເຂົ້າໄປ ຈະກັບຄືນສູ່ດິນ ຄືນອີກ ໂດຍຜ່ານທາງຍ່ຽວ ແລະ ຝຸ່ນສັດ. ແຕ່ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະບໍ່ເກີດຂຶ້ນ ໃນລະບົບແບບຕັດໃຫ້ກິນ ເພາະ ທາດບຳລຸງລ້ຽງຕ່າງ ຈະຖືກເອົາອອກໄປໃຫ້ສັດ ຢູ່ຄອກສັດ. ຖ້າບໍ່ມີການຕອບສະໜອງ ທາດບຳລຸງລ້ຽງ ເຫລົ່ານັ້ນ ຄືນໃສ່ທີ່ງ່າຍໆ ຈະເຮັດໃຫ້ທັງຜົນຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຂອງເມັດພັນຫລຸດລົງຢ່າງໄວ.

ຢູ່ໃນຕົວຢ່າງ (ເບິ່ງຕາມຮູບສະແດງລຸ່ມນີ້) ຜົນຜະລິດ ຂອງ ຫຍ້າເນເປຍ ທີ່ບໍ່ໄດ້ມີການໃສ່ຝຸ່ນ ຈະຫລຸດລົງຈາກທີ່ມີ ຜົນຜະລິດສູງໃນເບື້ອງຕົ້ນ ມາເປັນຜົນຜະລິດຕໍ່າທີ່ສຸດພາຍໃນປີດຽວ.

ຝຸ່ນຄອກສາມາດຊ່ວຍປັບສາ ແລະ ເຮັດໃຫ້ສັດອາຫານສັດມີຜົນຜະລິດສູງ (ພາບໂດຍ ຈິມ ໂຮມ)

ຄວນໃສ່ຝຸ່ນສວນຫຍ້າສຳລັບໄວ້ຕັດໃຫ້ກິນ

(ຕົວຢ່າງ: ຫຍ້າເນເປຍ ທີ່ ຕັດໃນແຕ່ລະ 8 ອາທິດ ໂດຍບໍ່ມີການໃສ່ປຸຍ ຫລື ຝຸ່ນ)

ຊາວກະສິກອນຕັດຫຍ້າເພື່ອເປັນອາຫານເສີມສຳລັບງົວຂອງລາວ ຢູ່ ເຂດບາງ, ຜືນໂຕນເສຍ (ຫາບໂຕຍຈິມ ໂຮມ)

ພຶດອາຫານສັດ ປົກກະຕິຈະນຳໃຊ້ທາດບຳລຸງລ້ຽງຫລາຍກວ່າພຶດທຳມະດາ ເຊັ່ນ ສາລີ ແລະ ເຂົ້າ, ເພາະ ວ່າ ພຶດອາຫານສັດຈະຖືກຕັດນຳໄປໃຊ້ຫມົດເກືອບທັງຕົ້ນ. ໃນຕົວຢ່າງ (ເບິ່ງຕາມຕາຕະລາງ) ຫຍ້າ ເນເປຍ ທີ່ໄດ້ຕັດນຳໃຊ້ເປັນປະຈຳ ຈະ ໃຫ້ຜົນ ຜະລິດປະມານ 18 ໂຕນ/ຮຕ (ທາດແຫ້ງ). ຊຶ່ງໃນການຜະ ລິດດັ່ງກ່າວ ມັນຈະມີການ ດູດເອົາທາດບຳລຸງລ້ຽງຕ່າງ ໆ ເປັນຈຳນວນຫລວງຫລາຍ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນທາດ ໂນໂຕຼເຈນ (N), ພຶດສະພໍຣັດ (P) ແລະ ໂປຕາຊຽມ (K). ນອກນັ້ນກໍຍັງມີບັນດາທາດ ບຳລຸງ ລ້ຽງອື່ນ ໆ ອອກມາຈາກດິນ, ຊຶ່ງຖ້າຈະຕອບແທນບັນດາທາດນີ້ຄືນສູ່ດິນດ້ວຍ ປຸຍວິທະຍາສາດ ກໍຈະມີ ລາຄາແພງ.

**ລະບົບການປູກເພື່ອຕັດໃຫ້ກິນ
ຈະເຮັດໃຫ້ທາດບຳລຸງລ້ຽງຂອງດິນມີການສູນເສຍຫລາຍ**

ທາດບຳລຸງລ້ຽງ ທີ່ ສູນເສຍ ຈາກ 1000m ²	ເທົ່າກັບ ຈຳນວນປຸຍ
32 ກລ/ປີ (ໂນໂຕຼເຈນ)	70 ກລ/ປີ ປຸຍ ຢູເຣຍ
2 ກລ/ປີ (ພຶດສະພໍຣັດ)	10 ກລ/ປີ ປຸຍ ຊຸບເບີ ພຶດສະເຟດ (TSP)
21 ກລ/ປີ (ໂປຕາຊຽມ)	42 ກລ/ປີ ປຸຍ KCl

(ຕົວຢ່າງ: ຈຳນວນທາດບຳລຸງລ້ຽງ ທີ່ ຖືກຫຍ້າເນເປຍດູດເອົານຳໃຊ້ ເພື່ອໃຫ້ຜົນຜະລິດ ປະມານ 18 ໂຕນ(ທາດແຫ້ງ)/ຮຕ/ປີ ໃນລະບົບການປູກເພື່ອຕັດໃຫ້ກິນ)

ບັນທຶກ

ດິນໃນເຂດເນີນສູງ ໃນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ສ່ວນໃຫຍ່ຈະເປັນດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມ ສົມບູນຕ່ຳ ແລະ ຖ້າບໍ່ມີ ການຕອບສະໜອງ ທາດບຳລຸງລ້ຽງຕ່າງ ໆ ໃຫ້ແກ່ສ່ວນຫຍ້າ ແບບຕັດໃຫ້ກິນ, ຜົນຜະລິດ ພຶດອາຫານສັດ ຈະຫລຸດ ລົງຢ່າງໄວ.

ຖິ່ນອາຫານສັດ ແມ່ນ ມີຄວາມສາມາດ ໃນການດຶງດູດ ໂດຍເຊື້ອຈຸລິນຊີ ທີ່ ຢູ່ໃນເບົ້າທີ່ ຕິດກັບຮາກຂອງ ມັນ, ສະນັ້ນ, ຖິ່ນສ່ວນໃຫຍ່ຈະບໍ່ຈຳເປັນທາດໂນໂຕຼເຈນຈາກດິນ. ເຖິງ ແນວໃດກໍຕາມ, ຖິ່ນອາຫານສັດ ຈະຕ້ອງການທາດພຶດສະພໍຣັດຫລາຍກວ່າຫຍ້າເພື່ອ ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ຕອບສະໜອງພະ ລັງງານ ໃຫ້ແກ່ຈຸລິນຊີ, ດັ່ງນັ້ນຜົນຕອບ

ຂອງຖິ້ວ ທີ່ມີຕໍ່ການຕອບສະໜອງ ຂອງ ພຶດສະພໍຣັສ ແມ່ນດີ. ສະນັ້ນບໍ່ຄວນໃສ່ປຸຍໄນໂຕຼເຈນໃຫ້ຖິ້ວອາຫານສັດ, ເພາະວ່າເບົ້າຈຸລິນຊີຈະຢຸດເຊົາການດຶງດູດທາດໄນໂຕຼເຈນຈາກອາກາດ ແລະ ຫັນມານຳໃຊ້ຈາກປຸຍທີ່ໄດ້ໃສ່ລົງໄປ.

ຖ້າຊາວກະສິກອນຕ້ອງການໃສ່ປຸຍ ເພື່ອປັບປຸງຜົນຜະລິດ ຂອງພຶດອາຫານສັດ ຂອງເຂົາເຈົ້າ, ຕ້ອງໄດ້ ເບິ່ງຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຜົນຕອບຈາກການໃສ່ປຸຍ ເຊັ່ນ ການຕອບສະໜອງທາດໄນໂຕຼເຈນ ໃຫ້ຫຍ້າ (ປຸຍ ຢູເຣຍ) ແລະ ທາດພຶດສະພໍຣັສ ໃຫ້ຖິ້ວ (ປຸຍ ຊູເປີ ພຶດສະເຟດ).

ສຳລັບຊາວກະສິກອນສ່ວນໃຫຍ່, ການນຳໃຊ້ປຸຍໃສ່ພຶດອາຫານສັດ ໃນລະບົບການປູກແບບຕັດໃຫ້ກິນ ນັ້ນ ບໍ່ຄ່ອຍຈະເປັນໄປໄດ້ ແລະ ບໍ່ເສດຖະກິດ. ວິທີການດຽວ ທີ່ເຂົາເຈົ້າມັກນຳໃຊ້ ແມ່ນ ການໃສ່ຝຸ່ນ ຄອກ. ຝຸ່ນຄອກຖືວ່າເປັນປຸຍທີ່ດີຊະນິດນຶ່ງ ເພາະວ່າຊອກຫາໄດ້ງ່າຍໃນທ້ອງຖິ່ນ, ລາຄາຖືກ ແລະ ລະ ລາຍຊ້າ, ຊຶ່ງສິ່ງຜົນດີໃຫ້ແກ່ພຶດໃນໄລຍະອັນຍາວ. ຖ້າສວນຫຍ້າແບບຕັດໃຫ້ກິນ ຢູ່ໃກ້ກັບຄອກສັດຈະ ເປັນການດີ ແລະ ງ່າຍສຳລັບຊາວກະສິກອນ ຫລື ອີກວິທີການນຶ່ງ ແມ່ນ ປູກພຶດອາຫານສັດໃສ່ບ່ອນຄ້ອຍລຸ່ມລົງມາຈາກຄອກສັດ ແລະ ພຶດອາຫານສັດ ສາມາດນຳໃຊ້ທາດບຳລຸງລ້ຽງທີ່ໄຫລລົງມາຈາກຄອກສັດ.

ການປູກພືດອາຫານສັດ ໃສ່ກ້ອງຄອກສັດລົງໄປຕາມຄວາມຊັນຂອງພູ ຈະຊ່ວຍປັບປຸງການເຕີບໂຕ ຂອງພືດອາຫານສັດ ແລະ ການ
ຫມູນວຽນ ຂອງ ທາດບຳລຸງລ້ຽງ

ແຕ່ມັນກໍເປັນສິ່ງທີ່ລົກລຽງບໍ່ໄດ້ ທີ່ຊາວກະສິກອນບາງຄົນ ອາດຈະກາຍມາເປັນຜູ້ຜະລິດ
ອັນໃດອັນນຶ່ງ ສະ ເພາະ. ຄວາມສົນໃຈ ແລະ ຄາດຫວັງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນການຍົກຜົນຜະ
ລິດ ໂດຍການນຳໃຊ້ຜຸ່ນຄອກ ອາດຈະ ບໍ່ພຽງພໍ ເພື່ອປ້ອງກັນ ການຂາດແຄນທາດບຳ
ລຸງລ້ຽງ ຂອງ ດິນທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ. (ຕົວຢ່າງ ທາດໂປຕາຊຽມ) ຊຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການ
ໃສ່ປຸຍອະນິງຄະທາດແທນ.